1.1.1. DÜŞÜNMENİN ÖNEMİ VE GEREKLİLİĞİ

Zihinsel bir etkinlik olan düşünme, hem duyu içeriğinin algılanması hem de kavramların anlamlandırılmasıdır. Düşünme; yalın-ayrıntılı, sığ-derin, çözümleyici-birleştirici, tek yanlı-çok yönlü olabilir ancak içeriksiz bir düşünme mümkün değildir. Düşünülen ne olursa olsun, düşünmek bir şeyin düşünülmesidir.

"Düşen bir bardak sıcak çay düşünün." dendiği zaman zihin, bu sözcüklerin bellekte çağrıştırdığı imgeleri peş peşe dizer ve bir canlandırma oluşturur. Bir bardak sıcak çayı düşünürken çayın bir çay bardağında, bir fincan, kupa bardak ya da kâğıt bir bardakta olması veya çayın ne tür bir çay olduğu, yakıp yakmayacağı, etrafı kirletip kirletmeyeceği düşüncesi kişilerin kendi yaşam tecrübelerine bağlıdır. Düşünme ile tat, koku ve sıcaklığa ulaşılamaz; ulaşılan şey, kişilerin belleklerindekini çağırarak akıllarında kendilerine göre oluşturdukları canlandırma ve bu canlandırmanın bütünlüğü içinde durumu anlama çalışmasıdır. Bu canlandırmalar, bellekte bir bardak çayın yerine geçen sembollerin zihinsel bir dizge hâline getirilmesiyle olur. Semboller arası ilişkilerin doğru bir şekilde kurulmasıyla anlamlandırma yapılır ve düşünme içerikleri bilgi hâline gelir.

Bilgi, en sade biçimiyle düşünme sonucunda elde edilen bir ürün olarak tanımlanır. Her bilgi bir açıklamadır. Her açıklama, bir şeyin ne olduğunu söylerken ne olmadığını da söylemeyi içerir. Düşünmenin sağladığı bu ayırt edebilme özelliği insanın bilincini oluşturur. Bilinç, insanın kendi ve dışındakileri fark edebilmesidir. Kişinin bilinci üzerine düşünmesi ve düşüncelerinde nelerin etkili olduğunu sorgulaması öz bilinç durumudur. Bir dersin konularının öğrenilmesi bilincin işlevidir. İnsanın nasıl öğrendiğini öğrenmesi ise öz bilince geçiştir. Öz bilinç, sorgulayıcı zihin durumudur. Bilgi edinmenin yanı sıra bilginin nasıl elde edileceğinin cevabını bulmaya ve tüm bunların eleştirisini yapmaya çalışır.

Hayal kurma, konuşma, dinleme, okuma ve yazma gibi durumlar düşünmenin farklı biçimleridir. Konuşma ve dinleme, düşünmenin tek kişide gerçekleşme özelliğini değiştirir ve düşünmenin sosyal yönünü ortaya çıkarır.

Düşünmeyle insan; var olan bilgilerini birleştirir, onları çözümler ve anlamlı hâle getirir. İnsanın düşünmeyle ürettiklerine bakıldığında düşünmenin yoğunluğu, şekli ve yönteminin bu ürünlerin ortaya çıkmasını ve farklı düşüncelerin oluşmasını sağladığı görülür. Teknoloji, bilim, sanat ve felsefe bu durumun en iyi örneklerindendir. Bu kitabın konusunu oluşturan felsefe, düşünüşler arasında en kapsayıcı düşünme biçimi olarak kabul edilmektedir.

Uygulama

Aşağıdaki metni okuyup metinden hareketle verilen soruları cevaplayınız.

NİKOMAKHOS'A ETİK

Hayvanlar için yaşamak duyu olanağına göre insanlar için ise duyu ya da düşünme olanağına göre belirlenir. Olanak etkinliğe geçer, asıl olan etkinliktedir. Öyle görünüyor ki yaşamak asıl anlamda ya duyumsamaktır ya da düşünmektir. İmdi yaşamın kendisi iyi, hoşsa; gören gördüğünü, işiten işittiğini, yürüyen yürüdüğünü duyumsuyorsa; öteki durumlarda da aynı şekilde bizim etkinlikte olduğumuzu duyumsadığımız bir şey varsa; dolayısıyla duyumsamakta olduğumuzu duyumsuyor, düşünmekte olduğumuzu düşünüyorsak; duyumsamamız ve düşünmemiz var olmamız demekse ve duyumsamak "kendi başına" hoş bir şeyse; yaşamak tercih edilmesi gereken bir şeydir ve onlar için var olmak iyi, hoş olduğundan ötürü en çok iyi kişiler için böyledir, erdemli kişi de dostuna karşı kendine nasıl davranıyorsa öyle davranır (Dost bir başka 'kendi'dir.).

Aristoteles (Aristoteles), Nikomakhos'a (Nikomakos) Etik

Sorular

1. **Düşünmek için duyumsamanın yeterli olup olmadığını yorumlayınız.**
2. **Yapılan her eylem bilinçli midir? Örnek vererek yorumlayınız.**

Cevapları aşağıdadır.

1. Düşünmek için duyumsamanın yeterli olup olmadığını yorumlayınız.
CEVAP:Duyumsamak duyular aracılığıyla algılamaktır. Halbuki düşünmek akıl ve şuur ile olan bir eylemdir. Eğer duyumsamak düşünmek için yeterli olsaydı hayvanlar da pekala insanlar gibi olurdu. Düşünmek; bir sonuca varmak amacıyla bilgileri incelemek, karşılaştırmak ve aradaki ilgilerden yararlanarak düşünce üretmek, zihinsel yetiler oluşturmak; zihniyle arayıp bulmak gibi anlamlarda

2. Yapılan her eylem bilinçli midir? Örnek vererek yorumlayınız.
CEVAP: Eylemlerin bir kısmı duyumsama yoluyla bir kısmı da düşünme yoluyla yapılır. Duyumsama yoluyla yapılan eylemlerin büyük bir kısmı bilinçli değildir. Örneğin irkilmek,

Kaynak:

https://www.yahyagungor.net/10-sinif-felsefe-dersi-kitabi-meb-yayinlari-1-unite-cevaplari.html